

درنگی در اندیشه های دکتر صمداف ، رئیس محبوس حزب اسلام جمهوری آذربایجان (2)

روایتی از امام صادق (ع) نقل شده که بر اساس آن آذربایجان مال اهل بیت (ع) است و این نشانه عمق علاقه و ارادت مردم این خطه به اهل بیت (ع) است

g/سرویس آذربایجان
خبرگزاری آران /سرویس آذربایجان

اشاره:

دکتر موسم صمداف رهبر محبوس حزب اسلامی جمهوری آذربایجان که امروزه عموم مردم به ویژه دینداران جمهوری آذربایجان از وی به عنوان قهرمان دینی این کشور یاد می کنند ، قریب دو سال است به دلیل سخنرانی انتقاد آمیزش در زندان به سر می برد و آزادی اش به آرزویی برای فعالان اسلامی آذربایجان تبدیل شده است . روحانی معروف آذری « حاج طالع باقراف » که پس از تحمل 18 ماه حبس اعتقادی به تازگی از زندان آزاد شده است ، در مصاحبه ای با سایت آذری مدیا فرم یکی از مهمترین آرزوهایش را آزادی دکتر صمداف و سایر زندانیان اعتقادی عنوان نموده است. دکتر موسم صمداف، چندی قبل از سخنرانی انتقاد آمیز خود در تاریخ 12 دی ماه 1389 مصاحبه مفصلی را با ماهنامه اخبار شیعیان انجام داده که این مصاحبه در شماره 63 (بهمن ماه 9) این نشریه به چاپ رسیده است. در اینجابه منظور آشنایی با اندیشه های این فعال شیعی مصاحبه فوق منتشر می گردد. نظر به طولانی بودن این مصاحبه طی چند بخش به بازخوانی آن می پردازیم.

امروزه وضعیت تبلیغ و ترویج معارف اهل بیت (ع) در آذربایجان چگونه است؟

در ابتدای دوران استقلال، به دلیل همان محدودیت هایی که عرض کردم، مبلغ و عالم دینی بومی وجود نداشت و طبیعتا بیشترین علما و مبلغان شیعی در آذربایجان از ایران و حوزه علمیه قم می آمدند، امارفته رفته در دو دهه گذشته، با پرورش صدها تن از طلاب و اساتید علوم دینی، امروز آنان این نقش را بر عهده دارند. در حال حاضر حتی مدارس دینی در آذربایجان فعال شده که مثلا در شهر باکو در روستای مشدآغا یک مدرسه ای داریم که حدود صد نفر مشغول درس و بحث و تعلیم هستند. بنده این را یک تحول و توفیق بزرگ می دانم که پس از 70 سال خفقان و محرومیت واقعی و تلاش برای نابودی شعایر مذهبی و شیعی، امروزه تدریس و ترویج معارف اهل بیت (ع) توسط مردم بومی این کشور صورت می گیرد.

واقعیت آن است که پیوند تاریخی آذربایجان و ایران از لحاظ تاریخی و فرهنگی و مذهبی، سبب شده که طی سال های اخیر دشمنان اسلام، به ویژه غربی ها و صهیونیست ها تلاش گسترده ای در خصوص تغییر باورهای مذهبی و جدایی فکری و مذهبی این دو ملت کنند. صهیونیست ها با نظر مثبت دولت، سرمایه گذاری فوق العاده ای کرده اند تا شیعه گری را از این منطقه بر چینند. همانطور که می دانید، روایتی از امام صادق (ع) نقل شده که بر اساس آن آذربایجان مال اهل بیت (ع) است و این نشانه عمق علاقه و ارادت مردم این خطه به اهل بیت (ع) است و لذا حتما باید این مردم را به اصالت واقعی خود که همان شیعه گری است، باز گردانیم. این کار تلاش و زحمت و البته توأم با برنامه دقیق را می طلبد.

آذربایجان به لحاظ در صد جمعیت شیعی، پس از ایران دومین کشور محسوب می شود. تاکنون آمار رسمی از سوی نهادهای حکومتی این کشور اعلام نشده است، شما و دیگر فعالان شیعه چه درصدی را به واقعیت نزدیکتر می دانید؟

بنده با اطلاعاتی که دارم، فکر می کنم واقعی ترین و علمی ترین 80 درصد است. البته این درصد در مناطق جنوبی و شمالی متفاوت است. به طور نمونه، در مناطق جنوب و حتی باکو باید گفت که 95 درصد جمعیت شیعه هستند و بیشتر پیروان دیگر مذاهب اسلامی در سمت شمال زندگی می کنند. شهر گنجه که از شهرهای بزرگ آذربایجان است و حدود 500 هزار نفر جمعیت دارد، اکثریت مردم پیرو مکتب اهل بیت (ع) هستند و حتی این شهرها از ابتدا، به شهر امام حسین (ع) موسوم بود چون ابراز علاقه و ارادت به حضرت اباعبدالله الحسین (ع) در این شهر از مناطق دیگر نمود بیشتری داشت. نمادها و مراسم محرم در گنجه بسیار گسترده تر و باشکوه تر بوده است. شهر سومقاییت که از نظر جمعیت سومین شهر محسوب می شود، حدود 400 هزار نفر جمعیت دارد که آنها هم همانند گنجه اکثریت با شیعیان است، ولی با درصد کمتر حدود 75 الی 80 درصد. در شهر یلاخ که چهارمین شهر بزرگ محسوب می شود ،شیعیان حدود 65 درصد هستند. همانطور که عرض کردم فقط در برخی نقاط شمالی همچون قبا، قسار، خاکماز، زاکاتالا جمعیت برادران اهل تسنن از شیعیان بیشتر است.

پس می توان گفت که اکنون جمعیت آذربایجان حدود 9 میلیون نفر است، با در نظر گرفتن عدد 80 درصد، یعنی حدود 7/5 میلیون نفر شیعه در این کشور زندگی می کنند. آیا منطقه کاملا سنی نشین و بدون حضور شیعیان وجود دارد؟

خیر. در شهر شکی که که شهر سنی نشین محسوب می شود، جمعیت شیعیان حدود 15 درصد برآورد می شود. بنده شخصا در زمینه علت سنی نشین شدن برخی از مناطق تحقیق و مطالعه کردم و متوجه شدم که این مناطق همانند شهر قبا در گذشته دور شیعه نشین بوده اند، ولی از دوران روسیه تزاری(یعنی حتی قبل از شکل گیری شوروی سابق) به دلیل فقدان علمای دینی و اقدامات ضد شیعی حکومت های وقت، به مرور شیعیان از اکثریت خارج شدند.

ادامه مصاحبه متعاقبا منتشر می شود.